

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою

програмою

(назва магістерської програми)

облік і аудит

на тему: «Облік, контроль та аналіз основних засобів підприємства (на прикладі ТОВ «Комунсервіс»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент обліково-економічного факультету

Торосян Ашот Ігорович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук

(науковий ступінь, вчене звання)

Коляда Анастасія Леонідівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогоднішній день в сучасних умовах господарювання перед Україною постали проблеми подолання спаду виробництва на вітчизняних підприємствах, серед них нестачі фінансових ресурсів, банкрутства та ліквідації суб'єктів господарювання. Найголовнішою проблемою перед підприємством постає ефективність використання основних засобів. Тому, основним завданням вітчизняних підприємств постає підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, найважливішою складовою якої є основні засоби. Також актуальною проблемою постає виявлення найбільш важливих чинників, які впливають на зміну рівня використання основних засобів суб'єктами господарювання.

Значний внесок у розвиток теорії бухгалтерського обліку, зокрема дослідження питань обліку основних засобів та ефективності їх використання, зробили українські вчені: Артюх О.В., Атамас П.Й., Бруханський Р. Ф., Волкова Н.А., Гайдаєнко О.М., Голов С.Ф., Давидов Г.М., Кубік В.Д., Коляда А.Л., Лоханова Н.О., Яцунська О.С. та інші.

Теоретична й практична значимість питань обліку, контролю та аналізу основних засобів, недостатній рівень їх дослідження стосовно сучасних потреб управління та дискусійність багатьох теоретичних положень обумовили актуальність обраної теми роботи, її мету, завдання та напрями дослідження.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад та формулювання практичних рекомендацій з удосконалення системи обліку, внутрішнього контролю й аналізу основних засобів комунальних підприємств.

Відповідно до мети в кваліфікаційній роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність поняття «основні засоби» на основі узагальнення сучасних концепцій до визначення цієї категорії з позиції економічної теорії, фінансів підприємств та бухгалтерського обліку;
- розглянути поняття «зносу» та методи амортизації основних засобів на підприємства;
- виокремити дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління основними засобами підприємства з метою обрання пріоритетних напрямів дослідження;
- надати загальну економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- розглянути діючу практику обліку операцій з основними засобами на ТОВ «Комунсервіс»;
- дослідити специфічні риси внутрішнього контролю основних засобів на досліджуваному підприємстві;
- виявити основні напрями вдосконалення діючої системи обліку й контролю основних засобів на ТОВ «Комунсервіс»;
- здійснити аналіз наявності та структури основних засобів;

- провести аналіз руху та технічного стану основних засобів;
- проаналізувати ефективність використання основних засобів.

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних засад, пов'язаних із застосуванням обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення мети кваліфікаційної роботи в процесі дослідження організації й методики бухгалтерського обліку та контролю операцій з обліку основних засобів на ТОВ «Комунсервіс» застосовувався комплекс загальнонаукових методів. Були використані методи індукції, дедукції – при дослідженні теоретичних питань бухгалтерського обліку основних засобів; аналізу і синтезу – для виявлення спільних та відмінних рис у наукових підходах до обліку основних засобів; спостереження та порівняння – для визначення стану обліку господарських операцій ТОВ «Комунсервіс»; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку, а також метод аналогії – для удосконалення методики бухгалтерського обліку і контролю основних засобів ТОВ «Комунсервіс»; аналіз коефіцієнтів – для формування критеріїв оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства.

У якості основного методу пізнання використано діалектико-системний підхід, згідно з яким усі процеси розглядаються й аналізуються у взаємозв'язку, взаємозалежності та розвитку.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, контролю, аналізу основних засобів, спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет. Практичну інформацію для дослідження нами було отримано безпосередньо на досліджуваному підприємстві ТОВ «Комунсервіс», зокрема використовувались накази керівництва, службові записки, первинні документи, облікові регістри та форми фінансової звітності.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань) та 11-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 62 сторінок. Основний зміст викладено на 58 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 4 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи обліку основних засобів» розкрито поняття «основних засобів» як економічної категорії, розглянуто поняття зносу та методи амортизації основних засобів на підприємства. Приділено увагу приділено дискусійним питанням в межах обліково-аналітичних аспектів управління основними засобами підприємства.

У другому розділі «Діюча практика обліку та контролю основних засобів на ТОВ «Комунсервіс»» проаналізовано особливості обліку основних засобів на досліджуваному підприємстві в автоматизованій системі обробки інформації; методичні та практичні аспекти контролю основних засобів на ТОВ «Комунсервіс».

У третьому розділі «Економічний аналіз як інструмент підвищення ефективності управління основними засобами ТОВ «Комунсервіс»» запропоновані рекомендації щодо вибору варіантів стратегічних змін у діяльності досліджуваного підприємства задля збереження його конкурентоспроможності у займаному сегменті ринку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. У сучасних ринкових умовах одним із основних завдань вітчизняних підприємств постає підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, найважливішою складовою якої є основні засоби. Під основними засобами підприємства розуміють матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

2. Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання об'єкта, який встановлюється підприємством при визнанні цього об'єкта активом, і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації. Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких методів: прямолінійного; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного; виробничого.

3. ТОВ «Комунсервіс» спеціалізується на організації повноцінної життєдіяльності жилого масиву «Совіньон», забезпеченням функціонування всіх комунальних служб, інженерних і комунікаційних мереж, проведення всіх видів ремонтних і будівельних робіт, а саме: надання послуг водопостачання та водовідведення; забезпечення електропостачання; утримання та обслуговування багатоквартирних будинків та прибудинкових територій.. У складі трудового колективу виділяють 22 особи. У своїй діяльності підприємство використовує наступні програми: «1С: Бухгалтерія 8.2» (для

ведення бухгалтерського і податкового обліку та формування бухгалтерської, статистичної й податкової звітності; «М.Е.Дос» (для здійснення електронного документообігу).

4. Для обліку основних засобів підприємство використовує наступні субрахунки до 10 рахунку «Основні засоби», а саме: 101 «Земельні ділянки», 103 «Будинки та споруди», 104 «Машини та обладнання», 106 «Інструменти, прилади та інвентар», а для нарахування зносу використовуються такі субрахунки до 13 рахунку «Знос (амортизація) необоротних активів», як 131 «Знос основних засобів».

5. У процесі вивчення діючої системи внутрішнього контролю на ТОВ «Комунсервіс» була виявлена помилка в акті прийому-передачі основних засобів, а саме неправильне відображення отримання об'єкта. Підприємство порушило порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з надходження основних засобів, так як одразу зарахувало об'єкт основних засобів на рахунок 10, не відображаючи капітальні інвестиції.

6. Комунальні підприємства є специфічною категорією підприємств зі своїми особливостями, певними вимогами та принципами. ТОВ «Комунсервіс» використовує програму «1С: Бухгалтерія 8.2» у своїй господарській діяльності. Зауважимо, що цей програмний продукт не повністю адаптований до специфіки обліку на комунальних підприємствах. У зв'язку з цим, рекомендуємо досліджуваному підприємству перейти на програму «Облік SaaS: Облік в ЖКГ та ОСББ для України», тобто повнофункціональну програму для ведення обліку онлайн, розрахунку комунальних послуг та здачі звітності комунальних підприємств, керуючих компаній і об'єднань власників багатоквартирних будинків (ОСББ).

Версія створена на підставі базової Української конфігурації і дозволяє вести банківські, касові операції, виписувати рахунки-акти, вести взаєморозрахунки з постачальниками товарів і послуг, вести кадровий облік і проводити розрахунок заробітної плати, вести облік активів юридичної особи та нараховувати амортизацію.

7. Аналіз динаміки складу та структури основних виробничих засобів показав, що на кінець звітного року вартість основних засобів зменшилася на 25%. Найбільше зменшення характерне для машин та обладнання – на 32,5%.

7. Аналізуючи динаміку процесів оновлення й вибуття основних засобів на підприємстві, можна сказати, що інтенсивність процесу оновлення основних засобів за досліджуваний період була нижчою за процес вибуття, що призвело до зменшення річного приросту у 2017 році порівняно з 2016 роком. Вказана тенденція підтверджується зниженням коефіцієнта приросту.

Характеризуючи динаміку зношеності основних засобів підприємства, відмітимо, що простежується тенденція до погіршення якісного стану основних засобів. Якщо на кінець попереднього року придатними до здійснення виробничого процесу були 51,4% основних засобів на підприємстві, то на кінець звітного року – вже 45%. Фізичний знос основних засобів являється невідворотним процесом, проте зменшити його можна за допомогою

своєчасного проведення капітальних й поточних ремонтів, заміни повністю зношеного устаткування.

8. Аналіз впливу факторів засобів праці на обсяг реалізації послуг показав, що у 2017 році порівняно з 2016 роком на досліджуваному підприємстві спостерігається зростання обсягу реалізації послуг на 8,49 млн.грн. Дана позитивна тенденція була зумовлена на 11,82 млн.грн зростанням віддачі активних основних засобів, проте на 1,43 млн.грн та 1,9 млн.грн була нейтралізована за рахунок зниження їх питомої ваги та середньорічної вартості основних засобів. На підприємстві присутній резерв зростання обсягу реалізації послуг в частині підвищення питомої ваги активних основних засобів в сумі 1,9 млн.грн.

9. З метою мобілізації виявленого резерву підприємству рекомендовано: вчасно проводити капітальні та поточні ремонти обладнання; вдаватися до модернізації основних засобів; використовувати за наявності потреби оперативний та фінансовий лізинги для підвищення питомої ваги активних основних засобів; реалізувати або здавати в оренду обладнання, яке не використовується у діяльності підприємства; при наявності вільних грошових ресурсів придбати нові машини та устаткування, що дозволить підвищити віддачу основних засобів.

Упровадження запропонованих рекомендацій дозволить підвищити ефективність фінансово-господарської діяльності ТОВ «Комунсервіс» та досягнути зростання рівня його конкурентоспроможності.